

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **I. M.**, bývajúceho v A., zastúpeného J., advokátkou so sídlom v N., proti odporkyňi **I. M. – M.**, so sídlom A., IČO : X., zastúpenej J., advokátom so sídlom v B., **o vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13 C 45/2006, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 19. apríla 2007 sp. zn. 9 Co 203/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporkyne **o d m i e t a .**

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške 1 728,- Sk k rukám J., advokátky so sídlom v N., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 2. júna 2006 sp. zn. 13 C 45/2006 uložil odporkyňi povinnosť vypratať do pätnásť dní nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v katastrálnom území A. evidovanú v katastrálnej mape registra C pod parcelným číslom X. identifikovanú rozhodnutím č. X. zo dňa 16.12.1992 o vykonaní urýchleného usporiadania vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom na čas do schválenia pozemkových úprav a vytyčovacím nákrešom č. 4 ako parcela pod poradovým číslom 2, ktoré rozhodnutie, vytyčovací poľný nákres a protokol o vytýčení pozemkov pridelených do náhradného užívania v roku 1992 zo dňa 12.10.1992 tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku. Odporkyňi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 8.746,- Sk. Rozsudok vo veci samej odôvodnil ustanovením § 126 Občianskeho zákonníka. Navrhovateľovi patrí súdna ochrana práva užívať predmetnú nehnuteľnosť z dôvodov jeho oprávnenej držby tejto nehnuteľnosti a neoprávneného zásahu odporkyne do tohto jeho práva

užívaním predmetnej nehnuteľnosti. Právo užívať predmetný pozemok na navrhovateľa prešlo v zmysle zákona číslo 330/1991 Zb. vzhľadom k tomu, že je jediným dedičom L. M., ktorému bol tento pozemok pridelený do dočasného náhradného užívania. Odporkyňa nepreukázala ňou tvrdené právo predmetný pozemok užívať.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 19. apríla 2007 na odvolanie odporkyne potvrdil rozsudok okresného súdu a rozhodol o trovách konania uložiť odporkyňi povinnosť zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania vo výške 4.029,- Sk navrhovateľovi. Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil správnosťou skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožnil (§ 219 O.s.p.). Zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že právo užívania predmetnej nehnuteľnosti, ktorej vypratanie navrhovateľ žiada, prešlo naň titulom jeho právneho nástupníctva po L. M., ktorého je jediným dedičom, i keď zákon číslo 330/1991 Zb. výslovne nehovorí o prechode užívacieho práva na právneho nástupcu. Podľa názoru odvolacieho súdu tvrdenie odporkyne o zániku oprávnenia navrhovateľa užívať náhradný pozemok, ku ktorému malo prísť odňatím časti pozemku evidovaného pod parcelným číslom X. v katastrálnom území A. z poľnohospodárskeho pôdneho fondu, nie je správne. Odvolací súd odôvodnil nepripustenie dovolania za účelom posúdenia rozporu všeobecne záväzného právneho predpisu, t. j. zákona číslo 330/1991 Zb. a jeho ustanovenia § 15 s článkom 20 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky tým, že v zmysle § 37 ods. 1 a nasledujúcich zákona číslo 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov Ústavný súd Slovenskej republiky a nie dovolací súd rozhoduje o nesúlade právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním odporkyňa, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a § 237 písm. b/ O.s.p. Podľa jej názoru v konaní nebola splnená procesná podmienka spôsobilosti navrhovateľa byť účastníkom súdneho konania. Navrhovateľ nemal procesnú ani vecnú aktívnu legitimáciu byť účastníkom konania, pretože nepreukázal vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti, ktorej vypratanie žiadal. Vzhľadom k nepreukázaniu vlastníckeho práva navrhovateľa k predmetnej nehnuteľnosti, nie je navrhovateľ aktívne legitimovaný domáhať sa ochrany v zmysle § 126 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá by mu ako vlastníčkovi prislúchala. Vecná aktívna legitimácia navrhovateľa nevyplýva zo žiadneho hmotnoprávneho predpisu. V rozpore s ust. § 460 Občianskeho zákonníka je aj záver o prechode práva užívania náhradného pozemku

z právneho predchodcu na navrhovateľa, pretože neexistuje osobitné zákonné ustanovenie pre takýto postup.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu odporkyne poukázal na neprípustnosť dovolania v danej veci pre absenciu dovolacieho dôvodu. Podľa jeho názoru je nesprávnym tvrdenie odporkyne, že ochrany práva užívať nehnuteľnosť sa môže domáhať len vlastník. Ochrany práva užívať predmetný pozemok sa môže domáhať aj oprávnený držiteľ v zmysle § 130 ods. 2 Občianskeho zákonníka a je preto oprávneným užívateľom tohto pozemku. Uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania vo výške 3.440,- Sk.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania, t. j. či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasledujúcich O.s.p. možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovoláním odporkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej

veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli sudy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie odporkyne nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie odporkyne by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Odporkyňa v dovolaní namietala, že konanie pred odvolacím súdom (aj pred súdom prvého stupňa), trpí vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. b/ O.s.p. z dôvodu, že navrhovateľ nie je nositeľom oprávnenia, ktorému poskytli sudy oboch nižších stupňov súdnu ochranu a na jeho strane ide o nedostatok jeho vecnej aktívnej legitímácie. Táto jej výhrada podľa dovolacieho súdu nie je dôvodná.

Pod spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, pričom ju upravuje Občiansky súdny poriadok tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak ten komu ju zákon priznáva (§ 19 O.s.p.). V občianskoprávných konaniach majú spôsobilosť byť účastníkom konania tí, ktorí majú všeobecnú spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa hmotného práva.

V posudzovanej veci je navrhovateľom fyzická osoba, ktorej všeobecná spôsobilosť mať práva a povinnosti je upravená v ustanovení § 7 Občianskeho zákonníka, ktorá vzniká narodením a zaniká smrťou (výnimočne túto spôsobilosť môže nadobudnúť počaté dieťa, ak sa narodí živé). Ak teda v danom prípade vystupuje na strane navrhovateľa I. M., fyzická osoba, ide o účastníka, ktorý mal procesnú subjektivitu, z ktorého dôvodu odporkyňou tvrdená existencia vady uvedenej v § 237 písm. b/ O.s.p. je nenáležitá.

Dovolací súd poznamenáva, že odporkyňa zjavne nerozlišuje medzi vecnou legitimáciou a spôsobilosťou byť účastníkom konania. Vecná legitimácia vyplýva z hmotného práva; má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti. Či je účastník konania tiež vecne legitimovaný (aktívne alebo pasívne), vyplynie z výsledkov v konaní vykonaného dokazovania a ukáže sa až v konečnom rozhodnutí o veci. Na rozdiel od toho, spôsobilosť byť účastníkom konania (civilnoprocesnú subjektivitu) má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O.s.p.). Nedostatok vecnej legitimácie (aktívnej, či pasívnej) zmätočnosť konania podľa § 237 písm. b/ O.s.p. nespôsobuje; vedie k zamietnutiu návrhu na začatie konania meritórnym rozhodnutím.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte pod písmenami a/ a c/ až g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je. Napokon odporkyňa vady uvedené v týchto zákonných ustanoveniach ani nenamietala.

Keďže v danom prípade dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne ako neprípustné podľa § 243b ods. 4 O.s.p.

v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti tak, ako to namietala odporkyňa v podanom dovolaní.

V dovolacom konaní nebola odporkyňa úspešnou a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo navrhovateľovi (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal navrhovateľovi, ktorého v dovolacom konaní zastupovala advokátka (§ 137 O.s.p.), náhradu trov dovolacieho konania titulom odmeny za zastupovanie advokátkou a náhrady hotových výdavkov (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.). Odmenu advokátke dovolací súd priznal v zmysle vyhlášky číslo 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Podľa § 10 ods. 1 citovanej vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vychádzajú z tarifnej hodnoty 22.833,- Sk je 1.550,- Sk. Advokátka vykonala jeden úkon právnej služby v dovolacom konaní, a to písomné vyjadrenie k dovolaniu odporkyne dňa 17.10.2007 podľa § 14 ods. 1 písm. c/. Advokátke patrí aj paušálna náhrada výdavkov podľa § 16 cit. vyhl. 1 x 178,- Sk. Spolu patrí navrhovateľovi náhrada trov dovolacieho konania vo výške 1 728,- Sk.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: